

This is not a word-for-word transcript

Tejali

बीबीसीच्या How do I...मध्ये तुमचं स्वागत, मी तेजाली आणि माझ्यासोबत आहे आणि सॅम.

Sam

Hello, everybody. Welcome!

Tejali

टॉम त्याच्या शाळेत जे नियम आहेत त्याबद्दल सांगतोय. नियमांबद्दल सांगताना कसं बोलायचं ते आजच्या भागात शिकणार आहोत. ते नीट ऐका बरं.

*We **have to** arrive at 8:30. We **mustn't** use our mobile phones in class. We **must** wear a uniform but we **don't have to** wear specific shoes.*

Tejali

एकलंत का तुम्ही? त्याच्या युनिफॉर्मवर ठरावीक प्रकारचे बूट घालणं बंधनकारक नव्हतं, कुठलेही बूट चालायचे. पण सॅम, हे आपल्याला नेमकं कुठल्या वाक्यातून कळलं बरं?

Sam

We're going to have a look! Let's start with the first thing he said.

Tejali

त्याने 'arrive' म्हणजे आगमन म्हणजे येणे, हे क्रियापद वापरले. या क्रियापदाच्या आधी काय वापरलंय? चला ऐकू या.

*We **have to** arrive at 8:30.*

Tejali

एखादी गोष्ट करणं अत्यंत आवश्यक असेल तेव्हा 'have to' वापरतात. प्रथम आणि द्वितीय पुरुषासाठी 'have to' वापरतात; तर तृतीय पुरुष म्हणजे 'he', 'she' आणि 'it' साठी 'has to'. वाक्यात 'have to' किंवा 'has to' वापरल्यानंतर त्यापुढे तुम्ही मूळ क्रियापद वापरू शकता.

Sam

Yes, so for example, I have to arrive at work at 9:00 but my friend, he, has to arrive at 8:00.

Let's practise the pronunciation. Notice that the 'v' in 'have' is pronounced more like an 'f' in 'have to'. Repeat after me:

I have to arrive at 9:00.

He has to arrive at 8:00.

Tejali

Great! आता पुढचा नियम ऐकू या. यावेळेस त्याने 'use' हे क्रियापद वापरलं. त्याआधी काय म्हटलंय?

*We **mustn't** use our mobile phones in class.*

हां, 'mustn't'. 'must' आणि 'not'चं हे कॉम्बिनेशन आहे mustn't; एखादी गोष्ट करू नये. 'I', 'he' किंवा 'we' यासाठीही mustn't च वापरायचं.

Sam

And the pronunciation is 'mustn't'. Let's try that:

I mustn't be late.

We mustn't be late.

Now let's listen to the next rule.

Tejali

हां, परिधान करणे या क्रियेसाठी वापरतात 'wear'. 'Wear'च्या आधी इथे काय वापरलंय? 'Wear'च्या आधी इथे काय वापरलं आहे? लक्ष द्या, इथे एकाच वाक्यात दोन गोष्टी सांगितल्यात.

*We **must** wear a uniform but we **don't have to** wear specific shoes.*

Tejali

युनिफॉर्म घातलाच पाहिजे यासाठी 'I must wear a uniform' असं म्हटलंय; 'must' आणि 'have to' या दोन्हीचा अर्थ सारखाच आहे. एखादी गोष्ट करायलाच हवी किंवा ती बंधनकारक आहे, यासाठी 'must' किंवा 'have to' वापरतात. पण कर्त्याप्रमाणे 'must' बदलत नाही.

Sam

Please repeat after me for the pronunciation:

I must wear a uniform.

He must arrive at 8:00.

Tejali

आता आपण ऐकलं 'I don't have to...'. म्हणजे मला अमुक गोष्ट करणं बंधनकारक नाही. have to' म्हणजे करायलाच हवं. 'Don't have to' म्हणजे नाही केलं तरी चालेल.

Sam

And, again, it's 'don't have to' for everyone apart from 'he', 'she' and 'it', where we say 'doesn't have to'. Let's practise. Repeat after me:

I don't have to wear a uniform.

She doesn't have to wear a uniform.

Tejali

Thanks, Sam. तुमची कर्तव्यं किंवा बंधनकारक गोष्टी, याबद्दल कसं सांगायचं ते तुम्ही शिकलात आज. एखादी गोष्ट ऐच्छिक असेल तर ते कसं सांगायचं तेही ऐकलंत. आता थोडा सराव करू या.

तुम्हाला कामावर किती वाजता यावं लागतं म्हणजे 'arrive' व्हावं लागतं हे सांगायचं. हे तुम्ही दोन प्रकारे सांगू शकता. वेळेच्या आधी 'at' लावायचं लक्षात ठेवा हं. विचार करा आणि उत्तर द्या, नंतर सॅमचं उत्तरही पडताळून पहा.

Sam

I have to arrive at 9:00.

Or

I must arrive at 9:00.

Tejali

Great! आता तुमच्या कामाच्या ठिकाणी सूट घालणं 'wear a suit' बंधनकारक नाही. हे सांगायची एकच पद्धत आहे. सॅमचं उत्तर आपण ऐकणारच आहोत.

Sam

I don't have to wear a suit.

Well done! Now you can talk about rules and obligations! And, unfortunately, we have to end there.

Tejali

Yes, we must! पुन्हा भेटू How do I च्या पुढच्या भागात... Bye!

Sam

Bye!